

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS INSPEKCIJA PRIE ENERGETIKOS MINISTERIJOS

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2018-04-
Vilnius

STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija arba VEI) misija – vykdyti energetikos įmonių ir energetikos objektų bei įrenginių valstybinę kontrolę, ginant teisėtus energijos ir energijos išteklių vartotojų interesus. Inspekcija vykdė programą „Energetikos objektų ir energetikos įrenginių valstybinės kontrolės vykdymas“.

Inspekcija – nuo 2018 m. sausio 1 d. nebėra asignavimų valdytoja.

2016 m. kovo 25 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-98 pakeistas Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašas. Energetikos ministras pavedė VEI iki 2018 metų gegužės 1 d. parengti vieningos (nacionalinės) energetikos darbuotojų sertifikavimo schemą, o ją patvirtinus – ją administruoti ir plėtoti. Nuo 2019 m. liepos 1 d. sertifikavimo įstaigose energetikos darbuotojus numatoma atestuoti pagal vieningos (nacionalinės) energetikos darbuotojų sertifikavimo schemos reikalavimus. VEI 2017-07-11 raštu Nr. 2R-2038 Energetikos ministerijai pateikė pasiūlymus dėl elektros, šilumos, dujų ir naftos sektorių energetikos darbuotojų, kurie privalo būti sertifikuojami pagal vieningą (nacionalinę) energetikos darbuotojų sertifikavimo schemą, kategorijų sąrašų bei šių energetikos darbuotojų bendrųjų ir specialiųjų kvalifikacinių reikalavimų. Energetikos ministerijos pareigūnai organizuotame pasitarime pritarė pateiktiems pasiūlymams. Viešąjį pirkimų konkursą laimėjęs tiekėjas VŠĮ Energetikų mokymo centras pagal 2017 m. lapkričio 27 d. sutartį Nr. 7R-44 parengė 50 proc. sutartyje numatytų parengti klausimų elektros, šilumos, dujų, naftos sektoriuose; kita 50 proc. dalis rengiama 2018 m.

Vadovaudamasi 2015 m. gegužės 7 d. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 18, 20, 70 straipsnių pakeitimo ir 21 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 16 straipsnio 1 dalies nuostatomis (nuo 2015 m. liepos 1 d.) ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 6, 3, 14, 15, 16 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo nuostatomis, vykdymą, VEI išdavė 647 leidimus veiklai elektros energetikos sektoriuje ir nuolat viešino informaciją apie priskirtas įrengtąsias sumines galias, esamas laisvas skatinimo kvotas ir apie elektros energiją gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią. Licencijų informacinėje sistemoje nuolat aktualizavo informaciją apie licencijų galiojimą, išdavimą, veiklos stabdymą ir kitus veiksmus. 2017 m. rugsėjo 28 d. buvo parengtas VEI viršininko įsakymas Nr. 1V-89 „Dėl Leidimų vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje išdavimo, pakeitimo, patikslinimo, dublikatų išdavimo, leidimų galiojimo stabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, leidimų galiojimo panaikinimo, leidimų galiojimo termino pratęsimo, leidimų registravimo ir informacijos apie leidimus skelbimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Teisės aktų registre buvo paskelbti 6 VEI parengti teisės aktai:

2017 m. vasario 17 d. įsakymas Nr. 1V-16 „Dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimų nevykdymo ir pažeidimo nagrinėjimo taisyklių patvirtinimo“;

2017 m. kovo 2 d. įsakymas Nr. 1V-22 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos viršininko 2012 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. 1V-43 „Dėl įgaliojimų suteikimo surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolą“ pripažinimo netekusiu galios“;

2017 m. kovo 22 d. įsakymas Nr. 1V-30 „Dėl daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemų periodinių patikrinimų tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 1V-48, pakeitimo”;

2017 m. kovo 24 d. įsakymas Nr. 1V-32 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos viršininko 2016 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1V-103 „Dėl Energetikos įrenginių tikrinimo energetikos įrenginio eksploatavimo atitikties deklaracijomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo”;

2017 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 1V-52 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos viršininko 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. 1V-95 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos atstovų dalyvavimo statybos užbaigimo komisijose ir pažymų apie energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimą išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo”;

2017 m. lapkričio 20 d. įsakymas Nr. 1V-110 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos viršininko 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymo Nr. 1V-95 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos atstovų dalyvavimo statybos užbaigimo komisijose ir pažymų apie energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimą išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (TAR 2017-11-21, identifikacinis kodas 2017-18319).

VEI ne tik rengė (pvz., Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos valstybės tarnautojų dalyvavimo statinių naujos statybos, rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo), kapitalinių remonto projektų ir paprastojo remonto aprašų patikrinimo procese tvarkos aprašas patvirtintas VEI viršininko 2017 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 1V-37; 2017 m. gruodžio 29 d. VEI viršininko įsakymas Nr. 1V-130 „Dėl VEI rekomendacijų VEI pareigūnams dėl protokolų ir nutarimų administracinių nusižengimų bylose surašymo ir priėmimo, administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo bei nutarimų administracinių nusižengimų bylose vykdymo patvirtinimo“; 2017 m. gruodžio 20 d. VEI viršininko įsakymas Nr. 1V-126 „Dėl energetikos objektų ir įrenginių eksploatavimo ir techninės būklės rekomenduojamų pažeidimų pašalinimo terminų“), bet ir aktyviai dalyvavo teikiant išvadas dėl kitų institucijų rengiamų teisės aktų, reguliuojančių veiklą energetikos sektoriuje, pvz., 2017 m. rugsėjo 29 d. raštu Nr. 2R-2709 teikė išvadas Energetikos ministerijai „Dėl energetikos valstybinės kontrolės, vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo pakeitimo“; Energetikos ministro įsakymui Nr. 1-315 „Dėl energetikos valstybinės kontrolės, vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo“.

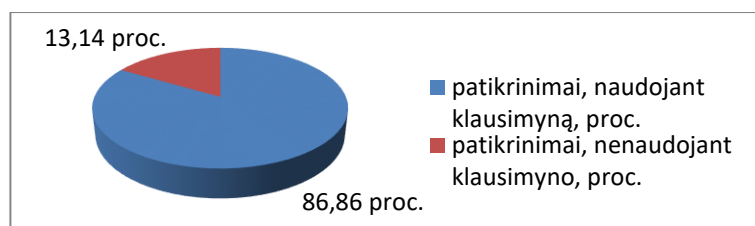
INFORMACIJA APIE STRATEGINIAME VEIKLOS PLANE NUMATYTO STRATEGINIO TIKSLO PASIEKIMĄ

Strateginis tikslas – užtikrinti efektyvią energetikos objektų techninės saugos, energetikos įrenginių eksploatavimo, energijos išteklių ir energijos transportavimo, persiuntimo patikimumo kontrolę bei priežiūrą ir vartotojų teisių gynimą.

Užtikrindama efektyvią energetikos objektų techninės saugos, energetikos įrenginių eksploatavimo, energijos išteklių ir energijos transportavimo, persiuntimo patikimumo kontrolę bei priežiūrą, VEI 2017 m. įvykdė: 1177 eksploatuojamų energetikos objektų ir įrenginių patikrinimus (iš jų 339 – neplaniniai patikrinimai); 4062 energijos išteklių ir energijos efektyvumaus vartojimo patikrinimų (iš jų – 31 neplaninis); 117 VEI atestatuose nustatytos veiklos sąlygų laikymosi patikrinimų (iš jų – 5 neplaniniai); 71 rezervinio kuro atsargų patikrinimą; 18 naftos produktų ir (ar) naftos valstybės atsargų patikrinimą; 528 įmonių pasirengimo projektuoti, montuoti, eksploatuoti energetikos objektus ir įrenginius patikrinimus.

2017 m. VEI vykdant planinius ir neplaninius ūkio subjektų patikrinimus apie 86,86 % patikrinimų buvo atliekami pildant įrenginių kontrolės patikrinimo aktus (klausimynus). 2017 m. buvo naudojamosi 37 rūšių klausimynai.

1 grafikas. Patikrinimų palyginimas dėl naudojamų ar nenaudojamų klausimynų, proc.

Inspekcijos 2017 m. vykdytos veiklos, susijusios su vartotojų teisių gynimu, apžvalga 2018-02-01 raštu Nr. 2R-540 „Dėl informacijos apie Valstybinės vartotojų teisių apsaugos 2015-2018 metų strategijos įgyvendinimą per 2017 m. pateikimo“ pateikta Valstybinei vartotojų apsaugos tarnybai.

INSPEKCIJAI SKIRTŲ ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Inspekcija vykde programą „Energetikos objektų ir energetikos įrenginių valstybinės kontrolės vykdymas“, kuri finansuojama iš dviejų šaltinių: valstybės biudžeto lėšų ir Inspekcijos pajamų įmokų už suteiktas paslaugas pagal Energetikos ministerijos patvirtintus įkainius.

2017 m. „Energetikos objektų ir energetikos įrenginių valstybinės kontrolės vykdymo“ programai finansuoti iš valstybės biudžeto buvo skirta 1628,0 tūkst. eurų. Panaudota 1625,2 tūkst. eurų. Dėl darbuotojų ligos bei dėl įvairių priežasčių neįvykusių priėmimo į valstybės tarnybą konkursų nepanaudota 2,8 tūkst. eurų.

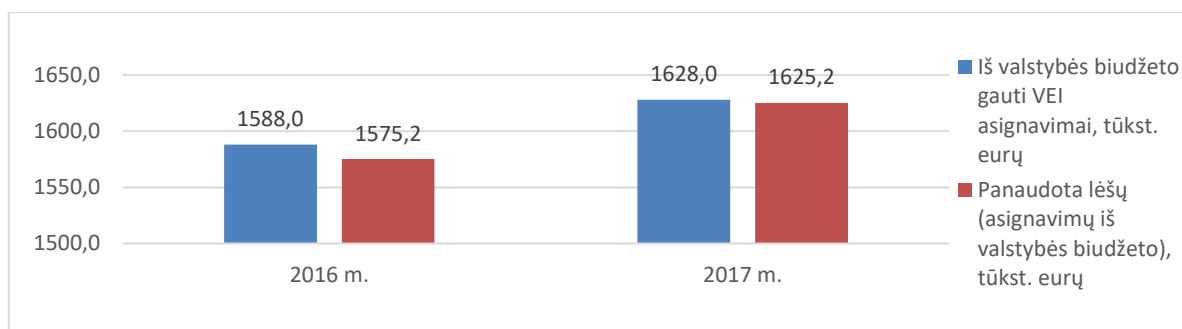
2017 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Seimo patvirtintas įmokų Inspekcijai planas buvo 290,0 tūkst. eurų. Faktiškos įmokos į valstybės biudžetą sudarė 795,8 tūkst. eurų.

1 lentelė. Asignavimų panaudojimas 2017 m.

Programos kodas	Programos pavadinimas	Programos finansavimo šaltinio kodas	Asignavimų panaudojimas 2017 m. (tūkst. Eur.)				
			Patvirtintas planas	Patikslintas planas	Faktiškai panaudota	Panaudojimo dalis nuo patikslinto plano (proc.)	Panaudojimo dalis nuo visų asignavimų (proc.)
01001	Energetikos objektų ir energetikos įrenginių valstybinės kontrolės vykdymas	1.1.1.1.1	1624,0	1628,0	1625,2	99,83	67,14
	Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama	X	X	X	X	X	X
01001	Energetikos objektų ir energetikos įrenginių valstybinės kontrolės vykdymas	1.4.1.1.1	290,0	792,7	550,6	69,46	22,75
	Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama	X	X	X	X	X	X
	Iš viso		1914,0	2420,7	2175,8	89,88	89,88

Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų (finansavimo šaltinis 1.4.1.1.1) planas tikslinamas ir asignavimų panaudojimas atliekamas teisės aktų nustatyta tvarka: panaudoti galima tik iš biudžeto gautus asignavimus, t. y. 2017 m., atlikus faktines įmokas į Valstybės biudžetą, iš biudžeto buvo gauta 550,6 tūkst. eurų pajamų įmokų ir panaudota 550,6 tūkst. eurų. Faktiškos įmokos į valstybės biudžetą sudarė 795,8 tūkst. eurų. 2017 m. gruodžio 31 d. įstaigos turimoje Swedbank AB banko sąskaitoje valstybės biudžeto lėšų neliko. Negautas asignavimų likutis iš Iždo sudarė 245,2 tūkst. eurų (neįskaitant 152,8 tūkst. eurų likučio 2017 m. pradžiai).

2 grafikas. Biudžeto lėšos, skirtos energetikos objektų ir energetikos įrenginių valstybinės kontrolės vykdymui, 2016 ir 2017 m.

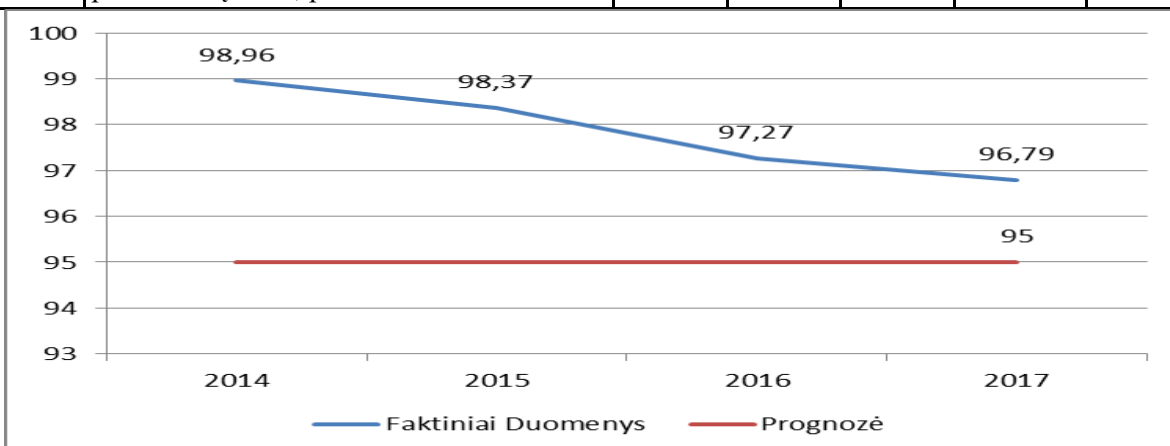

Detali 2017 m. Inspekcijos biudžeto vykdymo ataskaita teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais pateikta Lietuvos Respublikos finansų ministerijai 2018-01-15 raštu Nr. 2R-247.

EFEKTO VERTINIMO KRITERIJŲ PASIEKIMAS

2 lentelė. Informacija apie strateginio tikslo įgyvendinimą pagal efekto vertinimo kriterijus.

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2014	2015	2016	2017	
E-01-01	Laiku pašalintų energetikos objektų ir įrenginių techninės būklės, efektyvumo, energijos išteklių valstybės ir rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo pažeidimų, nustatytų patikrinimų metu, procentas	Planas	95	95	95	95
		Faktas	98,96	98,37	97,27	96,79

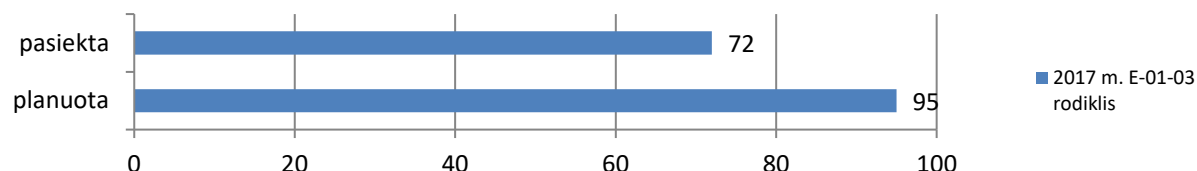

Kriterijaus E-01-01 įgyvendinimas:

Laiku pašalintų energetikos objektų ir įrenginių techninės būklės, efektyvumo, energijos išteklių valstybės ir rezervinių atsargų pažeidimų, nustatytų patikrinimų metu, 2017 m. planuotas procentas - 95 proc., pasiektas laiku įvykdytų nurodymų (pašalintų pažeidimų) procentas 2017 m. - 96,79 proc. (palyginti, 2015 m. - 98,37 proc., 2016 m. - 97,27 proc.). VEI atliko planinius (pagal 2017 m. patikrinimų planą, patvirtintą VEI viršininko 2016 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 1V-101 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos energetikos objektų ir įrenginių patikrinimų 2017 m. plano patvirtinimo“) ir neplaninius, kurie atliekami gavus skundus iš vartotojų, kitą informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų / įstaigų ar pan.) energetikos objektų ir įrenginių eksploatavimo, energijos išteklių ir efektyvaus vartojimo, atestatuose nustatytos veiklos sąlygų laikymosi 5356 patikrinimus (palyginti, 2016 m. - 5526). Patikrinę energetikos objektus ir įrenginius, nustatę teisės aktų reikalavimų pažeidimus surašė privalomus vykdyti nurodymus, kuriuose, atsižvelgdami į pažeidimo pobūdį, nustatė terminus, iki kada nurodymuose užfiksuoti pažeidimai turi būti pašalinti, ir nurodymus išjungti energetikos įrenginį ar sustabdyti darbus, kurie turi būti įvykdyti nedelsiant (iš viso - 619 nurodymų; palyginti, 2016 m. - 600 nurodymų) (detaliau žr. 3 lentelę). VEI pareigūnai kontroliavo

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2014	2015	2016	2017															
	nurodymuose įrašytų pažeidimų šalinimo eigą. 2017 m. VEI nurodymuose užfiksuotas teisės aktų pažeidimų skaičiaus vidurkis - 8 teisės aktų pažeidimai, tenkantys vienam nurodymui (palyginti, 2015 m. - 6,92, 2016 m. - 7,57 pažeidimai). Apie nurodyme nustatytu laiku pašalintus pažeidimus tikrintas ūkio subjektas privalo informuoti juos tikrinusius VEI pareigūnus. Iškilus abejonių, ar tikrai buvo pašalinti nurodymuose įrašyti pažeidimai arba nustatytu laiku negavus pranešimo apie pažeidimų pašalinimą, VEI pareigūnas pakartotinai atliko patikrinimą vietoje arba kitais būdais kreipėsi į ūkio subjektą dėl informacijos gavimo. VEI pareigūnai taikė nustatytas administracinio poveikio priemones (surašė 39 administracinius nurodymų protokolus), 11 kartų sustabdė darbus; 12 kartų įpareigojo išjungti energetikos įrenginius.																			
Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2014	2015	2016	2017															
E-01-02	Juridinių ir fizinių asmenų, palankiai vertinančių VEI veiklą, procentas	Planas	80	82	81	82														
		Faktas	81	86,3	82	87														
<table border="1"> <caption>Data for Criterion E-01-02 Implementation</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Actual Data (%)</th> <th>Forecast (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2014</td> <td>81</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>86,3</td> <td>82</td> </tr> <tr> <td>2016</td> <td>82</td> <td>81</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>87</td> <td>82</td> </tr> </tbody> </table>						Year	Actual Data (%)	Forecast (%)	2014	81	80	2015	86,3	82	2016	82	81	2017	87	82
Year	Actual Data (%)	Forecast (%)																		
2014	81	80																		
2015	86,3	82																		
2016	82	81																		
2017	87	82																		
Kriterijaus E-01-02 įgyvendinimas:																				
<p>2017 m. IV ketvirtį atliktas VEI vartotojams teikiamų viešųjų administracinių paslaugų kokybės, prieinamumo ir pasitenkinimo tyrimas. Nustatytas asmenų, palankiai vertinusių VEI veiklą, procentas – 87 proc. (2016 m. - 82 proc.). 2017 m. VEI teikiamų viešųjų administracinių paslaugų kokybės, jų prieinamumo ir vartotojų pasitenkinimo gautomis paslaugomis tyrimą atliko viešojo pirkimo konkursą laimėjęs tiekėjas - UAB „Vilmorus“ (CVPIS paviėšinti su viešaisiais pirkimais susijusi informacija). Iš viso atsakymus pateikė 104 respondentai. Lyginamieji 2016 ir 2017 m. apklausų rezultatai: vartotojų, teigiamai vertinančių („labai gerai“ ir „gerai“) VEI veiklą, procentai: 2017 m. planuota - 82 proc.; 2017 m. pasiekta - 87 proc.; vartotojų, teigusių, kad galimai susidūrė su korupcinėmis apraiškomis VEI, procentai: 2017 m. planuota - 4 proc.; 2017 m. pasiekta - 0,96 proc. Atlikus VEI kaip partnerio ar kaip biurokrato įvaizdžio vertinimą (pagal pasikeitusias skirtingų bendrovių, atlikusių tyrimus 2016 m. ir 2017 m., skaičiavimo metodikas, vertinimus perskaičiavus balais), įvertinta, ar buvo įgyvendinta siekiamybė padidinti asmenų, kurie VEI mato kaip partnerį, skaičių ir sumažinti asmenų, teigiančių, kad VEI yra daugiau biurokratas, skaičių: 2016 m. VEI labiau kaip partnerį vertino - 7,97 balų vidurkis, kaip biurokratą – 2,03 balo; 2017 m. VEI labiau kaip partnerį vertino – 8,55 balų vidurkis, kaip biurokratą – 1,45 balo. Tyrimas paskelbtas interneto svetainėje http://vei.lrv.lt/lt/teisine-informacija/tyrimai-ir-analizes.</p>																				
Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas					2017														

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2014	2015	2016	2017
E-01-03	Asmenų, (daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojų) laiku ir tinkamai vykdančių Santykinių šilumos pastatui šildyti, karštam vandeniui ruošti ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartojimo rodiklių apskaičiavimo metodikos reikalavimus, procentas.				
		Planas		95	
		Faktas		72	

Kriterijaus E-01-03 įgyvendinimas:

Vykdydama Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 20 straipsnio 6 dalies ir vadovaudamasi Daugiabučio namo (toliau – DN) šildymo ir karšto vandens sistemų periodinių patikrinimų tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. 1V-48, reikalavimais, 2017 m. Inspekcija, naudodamasi kontroliniu klausimynu (pažyma), 2017 m. patikrino 4031 DN šildymo ir karšto vandens sistemas dėl jų atitikties nustatytiems efektyvaus šilumos energijos vartojimo reikalavimams. Iš viso per laikotarpį nuo 2013 m. iki 2017 m. patikrinta 20796 DN šildymo ir karšto vandens sistemos. Išanalizavus per 4 metus atliktų DN sistemų patikrinimų aktuose nustatytus pažeidimus, galima teigti, kad pagrindinę įtaką šilumos suvartojimui turi lauko temperatūra, palaikoma temperatūra butuose, konkrečių namų šiluminė varža, namų renovacija (atnaujinimas). Dauguma bendrijų gyventojų susirinkimo protokolu atsisako parengti (atstatyti) DN šildymo sistemos projektą, dėl to prižiūrėtojas negali nustatyti šildymo prietaisų galios atitikties projektui bei papildyti šildymo sistemos aprašo; taip pat atsisako įrengti balansinius ventilius, dėl to prižiūrėtojas negali užtikrinti tolygaus šildymo; atsisako skirti lėšų vamzdynų izoliacijos pakeitimui. Didžioji dalis pastatuose įrengtų, senesnių kaip 15 metų, šildymo sistemų neturi priemonių, kuriomis būtų galima sureguliuoti šildymo sistemą taip, kad ji veiktų efektyviai. Palyginti neblogai vamzdynų šilumos izoliacijos būklę palaiko sistemų priežiūrą vykdančios komunalinio ūkio įmonės ir šilumos tiekimo įmonės. Jų pastangomis ir lėšomis atnaujinta dalies DN vamzdynų izoliacija.

Esminės priežastys, kodėl nepasiektas planuotas procentas yra šios: 1) 2017 m. buvo tikrinta didelė dalis daugiabučių namų, kurių priežiūrą atlieka bendrijos ir smulkūs prižiūrėtojai. Su tokių daugiabučių namų sistemų prižiūrėtojais VEI darbuotojai sugaišta daug laiko organizaciniais klausimais, atsakingų asmenų paieška, patikros laiko suderinimu ir pan. Bendrijos ir smulkūs prižiūrėtojai tik apie 30 proc. atlieka nurodytą prievolę skaičiuoti šilumos pastatui šildyti, karštam vandeniui ruošti ir karšto vandens temperatūrai palaikyti suvartojimo rodiklius; 2) Planuojant vertinimo kriterijaus reikšmes, buvo remtasi ankstesniųjų metų daugiabučių namų sistemų prižiūrėtojų veiklos analize, tačiau, kaip minėta 1 p., 2017 m. I-II ketv. buvo tikrinamos bendrijos ir smulkūs prižiūrėtojai, o ne nuolat tinkamai veiklą vykdančios ūkio subjektai, t. y. sistemų priežiūrą vykdančios komunalinio ūkio įmonės ir šilumos tiekimo įmonės.

Šis efekto vertinimo kriterijus yra naujas, pradėtas skaičiuoti tik 2017 m., todėl atlikti 3 metų kriterijaus rodiklių kitimo tendencijas nėra įmanoma.

3 lentelė. Nurodymuose nustatytų pažeidimų šalinimo terminų skaičiavimas ir 2017 m. rezultatų palyginimas su 2016 m.

2017 m. ketvirčiai	VEI nurodymų skaičiai	Nurodymuose užfiksuotų teisės aktų pažeidimų skaičius	Surašyta ATP	Pateikta įspėjimų	Laiku įvykdyti nurodymai (pažeidimai pašalinti laiku)	Nurodymai, kurių nepasibaigęs įgyvendinimo terminas	Pavėluotai įvykdyti nurodymai arba tebevykdomi 2018 m.
I ketvirtis	162	1164	16	0	136	23	3
II ketvirtis	185	1590	14	0	155	22	8
III ketvirtis	132	1158	2	0	59	64	9
IV ketvirtis	140	1042	7	0	24	112	4
Iš viso 2017m.	619	4954	39	0	374	221	24
						96,79 proc.	3,21 proc.
Palyginti, 2016 m.:	555	4203	47	3	384	150	21
						97,27 proc.	2,73 proc.

2017 m. buvo pradėtos taikyti atitikties deklaracijų procedūros. Ūkio subjektams, vadovaujantis Energetikos įrenginių tikrinimo energetikos įrenginio eksploatavimo atitikties deklaracijomis tvarkos aprašu, sudaryta galimybė deklaruoti energetikos srityje vykdomos veiklos atitiktį nustatytiems teisės aktų reikalavimams. Energetikos įrenginio eksploatavimo atitikties deklaracijomis tikrinami tie energetikos įrenginiai, kurie, pagal VEI viršininko nustatytus kriterijus, priskiriami energetikos įrenginio žemos rizikos lygiui bei kurių pavojaus asmenims, visuomenei ir aplinkai tikimybė maža ir kurie atitinka vieną iš šių energetikos įrenginių grupių: elektros energijos nuo 30 kW iki 250 kW galios vartotojų įrenginiai; elektros energijos gamybos įrenginiai (elektrinės) iki 100 kW įrengtosios galios, išskyrus elektros energiją gaminančių buitinių elektros energijos vartotojų įrenginius; šilumos įrenginiai nuo 100 kW iki 10 MW galios, kai centralizuotai pagaminta šilumos energija tiekama iš šilumos perdavimo tinklo; šilumos įrenginiai, kai jų visų bendra galia nuo 250 kW iki 400 kW; dujų įrenginiai nuo 100 kW iki 400 kW galios. 2018 m. bus analizuojami duomenys, surinkti 2017 m., tobulinamos vidinės VEI procedūros, kad ši alternatyvi kontrolės forma būtų kuo efektyvesnė.

VEI, įgyvendindama LRV programos įgyvendinimo plano III prioriteto 3.2 krypties „Viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimas ir informacinės visuomenės plėtra“ 3.2.1 darbo „Žmogaus patogumui skirtos viešosios paslaugos“ priemonės, Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos (toliau – VIISP) priemonėmis teikė administracines paslaugas ir siekė gerinti savo teikiamų administracinių paslaugų kokybę. VEI teikė šias administracines paslaugas per VIISP: Lietuvos Respublikoje įregistruotų juridinių asmenų arba užsienio juridinių asmenų bei fizinių asmenų, besiverčiančių energetikos įrenginių eksploatavimo individualia veikla, atestatų išavimas; Energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimas ir pažymų apie energetikos įrenginių techninę būklę išdavimas ir Leidimų verstis veikla elektros energetikos sektoriuje išdavimas. Visos administracinės paslaugos teikiamos aukščiausiu interaktyvumo lygiu ir 2017 m. pasiekė 60 proc. nuo visų VEI šduodamų paslaugų skaičiaus.

VEI 2018 m. organizavo 24 viešąsias konsultacijas įvairiomis energetikos temomis, daugiau informacijos teikė VEI interneto svetainėje www.vei.lrv.lt. <http://vei.lrv.lt/lt/naujienos/per-metus-suteikta-beveik-tris-kartus-daugiau-elektroniniu-paslaugu> .

4 lentelė. Inspekcijos vykdoma veiklos programa vertinama pagal nustatytus kriterijus.

Kodas	Kriterijus	2017 m. planuota	2017 m. įvykdyta	Pastabos
R-01-01-01-01	Rizikingiausių energetikos objektų ir įrenginių patikrinimų dalies, palyginti su visais patikrinimais, proc.	17	39,78	Pasiektas didesnis negu planuotas rodiklis, nes vertinant įskaičiuoti vidutinį ir didelį rizikingumo lygį turinčių objektų ar įrenginių skaičius.
R-01-01-01-02	Patikrinimų, atliktų naudojant kontrolinius atskirų	75	86,86 proc.	Palyginti, 2016 m. - 83,44. Pasiektas didesnis negu planuotas rodiklis, nes 2017 m.

	energetikos sektorių patikrinimų klausimynus, dalies, palyginti su visais patikrinimais, proc.			padidintas kontrolinių klausimynų kiekis.
R-01-01-01-03	Viešųjų ir administracinių paslaugų, teikiamų aukščiausiu perkėlimo į elektroninę erdvę brandos lygiu, dalis nuo visų VEI teikiamų paslaugų, proc.	21	60 proc.	Per „Elektroninius valdžios vartus“ išduotų VEI paslaugų skaičius – 25316 (palyginti: 2016 m. - 10230), iš jų: 25042 pažymos apie energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimą; 243 energetikos įrenginių eksploatavimo veiklos atestatai; 31 leidimas verstis veikla elektros energetikos sektoriuje. Palyginti, per EVV į VEI dėl paslaugos suteikimo kreipėsi: 2015 m. – 238 pareiškėjai; 2016 m. – 12240; 2017 m. – 28011. Proveržis buvo pasiektas 2016 m., 2017 m. VEI ir toliau aktyviai skatino pareiškėjus rinktis elektronį paslaugos užsakymo būdą.
P-01-01-01-01-01	Suteiktų viešųjų konsultacijų vartotojams, ūkio subjektams, asocijuotoms verslo struktūroms ar savivaldybėms, skaičius, vnt.	12	24	<i>Viešųjų konsultacijų kiekis buvo padidintas, nes ūkio subjektai išsako poreikį konkrečioms temoms, o viešųjų konsultacijų teikiama nauda akivaizdi, nes pagerėja Viešųjų konsultacijų kokybės įvertinimas</i> http://vei.lrv.lt/uploads/vei/documents/files/Teisine-informacija/Tyrimai-ir-analizes/VsKonsultaciju_tyrimo_analize2017.pdf
P-01-01-01-01-02	Patikrintų daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų dėl jų atitikties nustatytiems reikalavimams skaičius, vienetais.	Iki 5000	4031	2016 m. gruodžio 20 d. VEI viršininko įsakymu Nr. 1V-101 „Dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos energetikos objektų ir įrenginių patikrinimų 2017 m. plano patvirtinimo“ patvirtintas patikrinimų 2017 m. planas įgyvendintas 80,62 proc., <i>priežastys – VEI pareigūnų nedarbingumas ir šilumos sektoriaus darbuotojų išėjimas iš darbo (ieškoma naujų specialistų).</i>
P-01-01-01-01-03	Energetikos įrenginiuose įvykusių avarijų ir jų darbo sutrikimų, nelaimingų atsitikimų butyje ištyrimų dalis, proc.	100	100 proc.	Ištirti 6 nelaimingi butyje įvykę atsitikimai, susiję su energijos vartojimu ar eksploatuojamais energetikos įrenginiais, iš jų: 3 - elektros; 1 - šilumos; 2 - dujų sektoriuje. pagrindinės priežastys: <u>dėl elektros įrenginių eksploatavimo – Elektros tinklų apsaugos taisyklių ir Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklių reikalavimų pažeidimai; dėl šilumos įrenginių – savadarbio įrenginio naudojimas; dėl dujų įrenginių – Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių reikalavimų pažeidimai; dujinio prietaiso – viryklės saugaus naudojimo instrukcijos reikalavimų.</u> Dalyvauta tiriant 4 nelaimingus atsitikimus, įvykusius darbe. Avarijų ir sutrikimų – 17; iš jų: 16 – elektros; 1 – šilumos sektoriuje.
P-01-01-01-01-04	Energijos išteklių valstybės ir rezervinių atsargų tikrinimų skaičius, vienetais.	80	88	LR energetikos ministerijos pavedimu 2017 m. patikrinta: 68 rezerv. kuro atsargų ir 20 naftos prod./naftos valst. atsargų (palyginti, 2016 m. - 65 ir 21).
P-01-01-01-01-05	Pagal VEI kompetenciją laiku išnagrinėtų asmenų skundų, prašymų ir ginčų skaičius, vienetais.	650	217: 42 ginčai ir 175 skundai	Išnagrinėti 100 proc. visi skundai ir ginčai. Vidutiniškai per: skundai – 24 dienas; ginčai iš esmės – per 47 dienas. 2017 m. Inspekcija ne teismo tvarka nagrinėjo energijos vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo. 2017 m. iš viso gauti 39 prašymai nagrinėti vartojimo ginčą ir buvo nagrinėjami dar 5, kurie buvo gauti ir pradėti nagrinėti 2016 m. Iš viso 2017 m. iš esmės išnagrinėti 42 prašymai nagrinėti vartojimo ginčą (2 - nebaigtos nagrinėjimo procedūros). 2017 m. iš viso Inspekcijoje gauti ir nagrinėti 175 skundai. Inspekcija nagrinėja skundus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių techninės saugos, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų.

				dėl prisijungimo prie energetikos objektų ar įrenginių, atsijungimo nuo jų techninių sąlygų ir kitų teisės aktuose nustatytų reguliuojamos energetikos veiklos reikalavimų laikymosi. Teismams ir administracinių ginčų komisijoms pateiktų skundų dėl VEI priimtų sprendimų skaičius (siekiama šio rodiklio sumažėjimo, lyginant su praėjusiais metais) – 2016 m. teismui buvo apskūsti 26 VEI sprendimai, o 2017 m. teismui buvo apskūsti 5 VEI sprendimai; administracinių ginčų komisijai – 2. Sumažėjimas, lyginant su 2016 m. rodikliu, 19 skundų, pateiktų teismams ir administracinių ginčų komisijoms.
P-01-01-01-01-06	Išduotų tinkamos techninės būklės naujai sumontuotų ar rekonstruotų energetikos objektų ir įrenginių patikrinimų pažymų skaičius, vienetais.	30000	41058	<i>Pažymų kiekis didesnis, negu buvo planuotas, nes į VEI kreipėsi ženkliai daugiau pareiškėjų dėl techninės būklės naujai sumontuotų ar rekonstruotų energetikos objektų ir įrenginių patikrinimo negu buvo planuota:</i> elektros sektorius – 24450; šilumos – 1050; naftos – 17; dujų – 15541.
P-01-01-01-01-07	Nepriklausomų teikiamų atitikties tikrinimo paslaugų kokybės patikrinimų dalis, palyginti su visais patikrinimais, proc.	10	10	Atliktas 6 objektų (iš 60) (šildymo sistemų) nepriklausomą teikiamų atitikties tikrinimo paslaugų kokybės bei atitikties tikrinimas.
P-01-01-01-01-08	Įvertintų pastatų šildymo ir oro kondicionavimo sistemų naudotojų anketų dalis, palyginti su visomis pateiktomis naudotojų anketomis, proc.	100	100	2017 m. IV ketv. VEI iš nepriklausomų tikrintojų gavo ir įvertino 100 proc. visas 42 šildymo sistemų ir 18 oro kondicionavimo sistemų ataskaitas.
P-01-01-01-01-09	Laiku išnagrinėtų fizinių ir juridinių asmenų prašymų išduoti leidimą veiklai elektros energetikos sektoriuje dalis nuo visų VEI pateiktų prašymų išduoti leidimus, proc.	100	96 proc.	<i>Priežastis - dėl Planavimo ir kontrolės skyriaus darbuotojų kaitos.</i> Išduoti 643 leidimai, iš jų: plėtoti – 329; gaminti – 312; eksportuoti ir importuoti – po 1.
P-01-01-01-01-10	Laiku Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai pateiktų siūlymų dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos įrenginius montuojančių specialistų rengimo atestacijai dalis nuo visų VEI siūlymų, proc.	100	100	

5 lentelė. Atestatų eksploatuoti energetikos įrenginius išdavimas 2017 m.

	Atestatų rūšis	Išduotų atestatų skaičius, vnt.	Papildytų atestatų skaičius, vnt.
Iš viso 2017 m.	Elektros įrenginių eksploatavimui	326	12
	Šilumos įrenginių ir turbinų eksploatavimui	185	17
	Gamtinių dujų įrenginių eksploatavimui	73	15
	Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimui	50	0
	Naftos ir naftos produktų įrenginių eksploatavimui	48	2

Vadovaudamasi Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 p., Inspekcija teikia informaciją apie:

1) konsultavimo veiklą 2017 m.:

konsultacijų, teiktų telefoniniu ryšiu, buvo suteikta apie 16307 (palyginti, 2016 m. – 14864);

konsultacijų, teiktų internetiniu ryšiu – 1484 (palyginti, 2016 m. – 1475);

viešųjų konsultacijų – 24 (palyginti, 2016 m. – 18);

buvo publikuoti 85 švietėjiško informacinio pobūdžio pranešimai – naujienos, skirtos ne tik ūkio subjektams, bet ir vartotojams; aktualiausias vartotojams klausimas Inspekcija nagrinėjo ir viešino interneto svetainėje „Dažnai užduodamų klausimų“ skiltyje.

2) vykdytų patikrinimų skaičių, pobūdį, trukmę: su klausimynais atliktų patikrinimų procentas nurodytas 1 grafike. Patikrinimų bendras laikas (naudojant klausimyną) – 23576 val. lyginant su patikrinimų, atliktų nenaudojant kontrolinių klausimynų, laiku – 9802 val. – atitinkamai pagal tai apskaičiuotas vieno patikrinimo trukmės vidurkis: 1 patikrinimas su klausimynu vidutiniškai užtrunka – 5,07 val. (palyginti, 2015 m. - 4,7 val., 2016 m. – 5,24 val.); 1 patikrinimas be klausimyno vidutiniškai užtrunka – 12,37 val. (palyginti, 2015 m. - 7,9 val., 2016 m. – 6 val.).

3) Ūkio subjektams teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo mastą, priežastis, taikytas prevencines ir poveikio priemones, dažniausiai pažeidžiamas teisės aktų nuostatas: patikrinę energetikos objektus ir įrenginius, VEI pareigūnai surašė energetikos objektų ir įrenginių eksploatavimo ir techninės būklės patikrinimo aktus, nustatę teisės aktų reikalavimų pažeidimus surašė privalomus vykdyti 619 nurodymų (palyginti, 2015 m. – 466; 2016 m. - 555), kontroliavo nurodymuose įrašytų pažeidimų šalinimo eigą (VEI nurodymuose užfiksuotas teisės aktų pažeidimų skaičiaus vidurkis – 8 teisės aktų pažeidimai, tenkantys vienam nurodymui; palyginti: 2015 m. - 6,92 pažeidimai; 2016 m. – 7,57).

4) Siūlomus keisti ar priimti naujus teisės aktus: parengti ir pateikti LR energetikos minsiterijai pasiūlymus dėl Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo pakeitimo, siekiant užtikrinti, kad energetikos darbuotojų sertifikavimas būtų vykdomas pagal vieningą (nacinalinę) energetikos darbuotojų sertifikavimo schemą, projektą. Parengti ir pateikti LR energetikos ministerijai pasiūlymus dėl Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-261, pakeitimo. Parengti ir pateikti LR energetikos ministerijai pasiūlymus dėl Asmenų, turinčių teisę eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 1-274, pakeitimo. Pakeisti Valstybinės energetikos inspekcijos prie EM atstovų dalyvavimo statybos užbaigimo komisijose ir pažymų apie energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimą išdavimo tvarkos aprašą, patvirtintą VEI viršininko 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 1V-95. Pakeisti Energetikos įrenginių eksploatavimo veiklos atestatų išdavimo tvarkos aprašą, patvirtintą VEI viršininko 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1V-106. Pakeisti Valstybinės energetikos inspekcijos prie EM viršininko 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymą Nr. 1V-148 „Dėl VEI rizikos vertinimu pagrįsto energetikos objektų ir įrenginių priežiūros veiklos modelio tvirtinimo“. Parengti VEI viršininko 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. 1V-148 „Dėl VEI rizikos vertinimu pagrįsto energetikos objektų ir įrenginių priežiūros veiklos modelio tvirtinimo“ pakeitimo projektą, atsižvelgiant į STT 6.2.3, 6.2.4.1-6.2.4.4, 6.2.5 pasiūlymus, ir nustatyti energetikos objektų ir įrenginių rizikingumą lemiančius kriterijus, jų požymius, bendrą rizikos lygio apskaičiavimą, įvertinus įvairius rizikos faktorius ir atliekamos priežiūros veiklos prioritetus.

Inspekcija 2017 m. atliko šias vartotojų apklausas:

[Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos apklausos apie konsultavimo kokybę 2017 m. įvertinimo analizė;](#)

[Viešųjų konsultacijų, vykusių 2017 m. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos teritoriniuose skyriuose, kokybės įvertinimo analizė;](#)

[Valstybinės energetikos inspekcijos vartotojams teikiamų paslaugų kokybės, prieinamumo ir pasitenkinimo tyrimas, atliktas 2017 m. IV ketvirtį.](#)

Tyrimų rezultatai pateikti Inspekcijos interneto svetainėje. 2017 m. asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą ir teikiamas paslaugas, procentas – 86 proc. <http://vei.lrv.lt/lt/naujienos/tyrimas-86-proc-vartotoju-palankiai-vertina-inspekcijos-veikla>

PAGRINDINIAI 2017 M. VEIKLOS RODIKLIAI

Skrysius	Energetinės veiklos sektoriai	Eksploatuojamų energetikos objektų ir įrenginių patikrinimai, vnt.		Energos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo patikrinimai, vnt.		VEI atestatuose nustatytos veiklos sąlygų laikymosi patikrinimai, vnt.		Patikrinimai, kurių metu buvo naudoti klausimynai, vnt.	Energetikos objekto ir (ar) įrenginio tikrinimo laikas		Rezervinio kuro atsargų patikrinimai, vnt.	Naftos produktų ir (ar) naftos valstybės atsargų patikrinimai, vnt.	Surašyti nurodymai energijos tiekėjams, gamintojams, vartotojams, vnt.	Įvertinta sumontuotų ar rekonstruotų energetikos įrenginių atitiktis projektams ir normatyvinių dokumentų reikalavimams, pažymų skaičius.	Įmonių pasirengimo projektuoti, montuoti, eksploatuoti energ. objektus/ įrenginius patikrinimai		
		Planinis	Neplaninis	Planinis	Neplaninis	Planinis	Neplaninis		Laikas naudojant klausimyną	Laikas nenaudojant klausimyno					Iš viso	Projektuoti, montuoti.	Eksploatuoti.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Iš viso:		838	339	4031	31	112	5	4652	23576	9802	68	20	619	41058	528	1	527
2017 m.	elektra	480	98	0	0	75	2	360	6368	5862	0	0		24450	233	0	233
	šiluma	149	115	4031	31	18	0	4112	15347	2152	45	0		1050	152	1	151
	dujos	156	121	0	0	15	3	126	1444	1669	17	0		15541	102	0	102
	nafta	53	5	0	0	4	0	54	417	119	6	20		17	41	0	41

Sustabdyta darbų	Išjungta energetikos įrenginių	Išnagrinėta skundų *	Išnagrinėta ginčų **	Iširta avarių ir sutrikimų	Iširta nelaimingų atsitikimų buityje	Dalyvauta tiriant NAdarbe	Administraciniai nusižengimai			Konsultacijos, teiktos telefonu	Konsultacijos, teiktos internetu	Išduoti atestatai	Leidimai vykdyti veiklą en.sekt.
							VEI surašyti AN protokolai	VEI surašyti administraciniai nusižengimai	VEI nutarimai skirti adm. bauda				
	20	21	22	23	24	25	26	27	28	30	31	32	33
11	12	175	42	17	6	4	39	45	2	16307	1484	728	643
8	8	63	24	16	3	4				6881	572	338	643
2	1	99	15	1	1	0				5361	229	202	0
1	3	13	3	0	2	0				1319	92	138	0
0	0	0	0	0	0	0				79	11	50	0

* Iš jų 10 buvo gauti 2016 m. ir baigti nagrinėti 2017 m. I ketv. Viso 2017 m. gauti ir registruoti 177 skundai. Iš jų: 1 sudubliuotas, 11 nebaigti nagrinėti.

** Iš jų 5 pradėti nagrinėti 2016 m. ir baigti 2017 m. I ketv. Viso 2017 m. gauti ir registruoti 39 ginčai. Iš jų 2 nebaigti nagrinėti.

ARTIMIAUSIOS EINAMŪJŲ METŲ UŽDUOTYS

1. Plėsti viešųjų ir administracinių paslaugų prieinamumą elektroninėje erdvėje.
2. Atlikti VEI vartotojams teikiamų paslaugų kokybės, prieinamumo ir pasitenkinimo vertinimą apklausos būdu.
3. Parengti priemones vieningos (nacionalinės) energetikos darbuotojų sertifikavimo schemos įgyvendinimui.
4. Pasirengti ir įgyvendinti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 22, 28 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 22¹ straipsniu įstatyme numatytas funkcijas: parengti ir pateikti Energetikos ministerijai pasiūlymus dėl „Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo“, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-261, pakeitimo.
5. Pakeisti „Energetikos įrenginių eksploatavimo veiklos atestatų išdavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos viršininko 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1V-106.
6. Pasirengti ir nuo 2018-07-01 daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų periodinius patikrinimus vykdyti deklaracijų pagalba: parengti ir pateikti Energetikos ministerijai pasiūlymus dėl „Energetikos valstybinės kontrolės ir vartotojų energetikos įrenginių kontrolės tvarkos aprašo“, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-261, pakeitimo.

L. e. viršininko pareigas

Andrius Daščioras